

Sygn. akt VI ACa 758/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA - Ewa Zalewska (spr.)

Sędziowie: Sędzia SA - Krzysztof Tucharz

Sędzia SO (del.) - Tomasz Szanciło

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Łopacińska

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa R. J.

przeciwko Kołu (...) przy (...) w W. i (...) w W.

o uchylenie uchwał

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawiez dnia 5 lutego 2015 r.

sygn. akt III C 462/14

1. oddala apelację;

2. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanych kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI ACa 758/15

UZASADNIENIE

Powód R. J. wniósł pozew przeciwko Kołu (...) przy (...) w W. oraz (...) w W. o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 19 maja 2012 r. w przedmiocie wykluczenia go z w/w Koła (...) oraz uchwały Zarządu Okręgowego (...) w W. z dnia 20 września 2012 r., nieuwzględniającej jego odwołania. Powód wniósł również o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż zgodnie z § 44 ust. 1 Statutu (...) wykluczenie członka z koła może nastąpić w przypadku nieprzestrzegania prawa łowieckiego, statutu, bądź uporczywego uchylania się od wykonywania obowiązków, nałożonych przez uprawnione organy koła, bądź gdy członek koła rażąco narusza zasady współzycia koleżeńskieg, dobre obyczaje, bądź zasady etyki i tradycji łowieckiej. Powód podniósł również, że zarzuty ujęte w uchwale Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 19 maja 2012 r. nie wyczerpują w jego ocenie przesłanek, które stanowić mogą przyczynę wykluczenia członka z koła, bądź też nie mają potwierdzenia dowodowego. Powód wskazał nadto, że postawiony mu zarzut pobudowania przez niego ambony wraz z nęciskiem na chronionej przez koło pastuchem elektrycznym uprawie rzepaku jest niezasadny. W tym zakresie powód wyjaśnił, że ambona została

postawiona na nieużytku, po zewnętrznej stronie uprawy rzepaku i przeciągniętego wzdłuż granicy tej uprawy przewodu elektrycznego, w odległości ok. 2 metrów od przewodu pastucha. Jak przy tym wskazał powód, została ona tam postawiona w celu ochrony upraw polnych przed szkodami wyrządzonymi przez zwierzynę łowną. Powód wywodził tym samym, że w takiej sytuacji nie może być mowy o wyrządzeniu jakiegokolwiek szkody. W dalszej części powód argumentował, że zarzuty skierowane przeciw niemu nie zostały poparte żadnymi dowodami. Powód przyznał co prawda, że nie uzgodnił lokalizacji ambony z łowczym A. C., powyższe jednak w jego ocenie nie naruszyło § 6 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania. W toku dalszego postępowania powód doprecyzował, że w jego ocenie istnieją podstawy do domagania się uchylecia przez Sąd w/w uchwał w przedmiocie wykluczenia członka z koła. Jakkolwiek bowiem – jak wskazał – po nowelizacji w 2004 roku ustawy Prawo łowieckie problem ten był dyskusyjny, to jednak od 10 lat sądy powszechne orzekają o uchyleniu uchwał tych organów.

Pozwane Koło (...) w W. wniosło o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu.

Argumentując swoje stanowisko pozwany ten wskazał, że powód był członkiem koła przez zaledwie parę lat i w tym czasie dał się poznać jako osoba konfliktowa, arogancka i niedotrzymująca słowa. Taka sytuacja powodowała, że na powoda były nakładane liczne kary porządkowe. Pozwany wskazał jednocześnie, że wbrew twierdzeniom powoda ujawniono przypadek polowania przez niego bez wymaganego pozwolenia oraz nielegalnego wybudowania przez powoda ambony.

Pozwany (...) w W. również wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany Związek wywodził, że nie istnieje przepis prawa, pozwalający sądowi na uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia Koła (...) oraz na uchylenie uchwały Zarządu Okręgowego (...) w W., a tym samym brak jest jakiegokolwiek materialnoprawnych przesłanek do uwzględnienia powództwa.

Strony podtrzymały swoje stanowiska do zamknięcia rozprawy.

Wyrokiem z dnia 5 lutego 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo (pkt 1.) i zasądził od R. J. na rzecz Koła (...) przy (...) w W. kwotę 1.058 złotych, zaś na rzecz (...) z siedzibą w W. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2.).

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

R. J. pozostawał członkiem Koła (...) od kilku lat. Uchwałą nr (...) z dnia 13 października 2010 r. Zarządu Koła (...) w W., nałożono na niego karę zawieszenia w prawach członka na 1 rok (uchwała k. 67 - 70). Uchwałą nr (...) z dnia 10 listopada 2010 r. Zarządu Koła (...) w W., nałożono na powoda karę porządkową w postaci nagany (uchwała k. 65). W dniu 19 czerwca 2011 r. Koło (...) zobowiązało powoda do rozbiórki samowolnie wybudowanej ambony w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 lipca 2011 r. (pismo k. 22).

Pismem z dnia 27 kwietnia 2012 r. Koło (...) poinformowało R. J., że w oparciu o § 44 ust. 1 i 2 Statutu (...) w porządku Obrad Walnego Zgromadzenia umieszczono punkt dotyczący wykluczenia jego osoby z tegoż Koła. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że powód samowolnie wybudował ambonę wraz z nęciskiem na chronionej przez koło „pastuchem elektrycznym” uprawie rzepaku w rewirze „francuski”. Takie działanie naruszyło § 6 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz. W uzasadnieniu wskazano również, że powód podczas rozmowy wyjaśniającej po raz kolejny wykazał się nieznanomością zagadnień łowieckich, brakiem zrozumienia zasad prowadzenia planowej gospodarki i zarzucił zarządowi koła czepianie się i złośliwość, co w ocenie koła naruszyło § 41 ust. 8 statutu oraz pkt 2,8,9 zasad etyki. W przedmiotowym piśmie wskazano również, że powód popełnił przewinienie łowieckie w postaci polowania bez posiadania ważnego upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego, co narusza § 137 ust. 1 statutu (...) (pismo k. 12).

Uchwałą nr (...) z dnia 19 maja 2012 r. Walnego Zgromadzenia Członków Koła (...) z siedzibą w W., w sprawie wykluczenia R. J. na podstawie § 44 ust. 1 pkt. 1 ust. 2 oraz § 53 pkt. 5 Statutu (...), Walne Zgromadzenie członków Koła wykluczyło powoda z Koła. W uzasadnieniu uchwały podniesiono, że powód podjął samodzielną decyzję o budowie ambony wraz z ńęciskiem na chronionej przez Koło „pastuchem elektrycznym” uprawie rzepaku. Dodatkowo podniesiono, iż powód wskazał, że nie widział potrzeby dokonania uzgodnień co do budowy ambony, a co za tym idzie wykazał się nieznajomością zagadnień łowieckich, brakiem zrozumienia zasad prowadzenia planowej gospodarki i zarzucił Zarządowi Koła czepianie się i złośliwość. Ponadto podniesiono również, że powód polował bez posiadania ważnego upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego (uchwała k. 13 - 15).

Od powyższej uchwały powód złożył odwołanie, w którym wskazał, że zarzuty kierowane względem jego osoby nie mogą zasługiwać na uwzględnienie. Podniósł, że stawiane są mu ciągle te same zarzuty. W odwołaniu od uchwały wskazał, iż wpis do książki nie jest jednoznaczny z odbyciem polowania, zaś w dniu rzekomego polowania popołudnie spędzał z rodziną. Wskazał również, że fakt niezgłoszenia budowy ambony wynikał z tego, iż łowczy był w szpitalu na operacji kolana (odwołanie k. 16 - 19).

Zarząd Okręgowy (...) uchwałą z dnia 20 września 2012 r. w oparciu o § 171 ust. 2 pkt 2 oraz § 172 ust. 7 Statutu (...) nie uwzględnił odwołania R. J. od uchwały Walnego Zgromadzenia członków Koła (...) z dnia 19 maja 2012 r. w sprawie jego wykluczenia (uchwała k. 20).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o znajdujące się w aktach sprawy dokumenty oraz częściowo zeznania powoda (k. 142v-144), przedstawiciela pozwanego Koła (...) - M. L. (k. 144) i świadka S. K. (k. 143).

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko (...) co do tego, że brak jest regulacji prawnej, pozwalającej Sądowi na uchylene uchwały Walnego Zgromadzenia Koła (...). W tym zakresie Sąd Okręgowy zważył, że jednym z aktów prawnych regulujących funkcjonowanie kół łowieckich jest Statut (...), uchwalony uchwałą z dnia 2 lipca 2005 r. XXI Krajowego Zjazdu Delegatów (...), obowiązujący od dnia 1 stycznia 2006 r. Sąd Okręgowy stwierdził przy tym, że zgodnie z § 41 Statutu Związku (...), członek koła jest obowiązany: przestrzegać Prawa łowieckiego, statutu oraz uchwał organów Zrzeszenia i koła, a także dobrych obyczajów, zasad etyki i tradycji łowieckiej oraz zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych, współdziałać z organami Zrzeszenia w wykonywaniu ustawowych i statutowych zadań koła i Zrzeszenia, sumiennie wykonywać zadania, które zostaną mu zlecone przez organy koła i Zrzeszenia, ochraniać mienie koła i Zrzeszenia, terminowo uiszczać składki członkowskie i inne opłaty uchwalone przez Walne Zgromadzenie, brać czynny udział w zwalczaniu kłusownictwa i szkodnictwa łowieckiego, podnosić wiedzę łowiecką oraz doskonalić umiejętności strzeleckie, składać zeznania i wyjaśnienia na żądanie organów Zrzeszenia oraz koła, osobiście uczestniczyć w pracach organów koła, do których należy. Sąd pierwszej instancji podniósł jednocześnie, że Statut (...) reguluje także sytuacje utraty członkostwa w kole poprzez skreślenie z listy członków lub wykluczenie z koła. Może to nastąpić w przypadkach wskazanych w § 44 ust. 1 punkt 1 i 2, tj. w przypadku nieprzestrzegania Prawa łowieckiego, statutu bądź uporczywego uchylania się od wykonywania obowiązków nałożonych przez uprawnione organy koła, bądź gdy członek koła rażąco narusza zasady współzycia koleżeńskiego, dobre obyczaje, bądź zasady etyki i tradycji łowieckiej.

Sąd Okręgowy wskazał, że w niniejszej sprawie podstawę wykluczenia powoda z Koła (...) stanowiły przesłanki z § 44 ust. 1 pkt 1 ust. 2 Prawa łowieckiego.

Sąd pierwszej instancji zaznaczył jednocześnie to, że powód oparł swoje powództwo o treść art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie, który traktuje o tym, że w sprawach nabycia lub utraty członkostwa oraz utraty członkostwa w kole (...) zainteresowany może - po wyczerpaniu postępowania wewnątrz - organizacyjnego dochodzić swoich praw na drodze sądowej. Zdaniem Sądu Okręgowego poza sporem w niniejszej sprawie pozostawał fakt, że powód wyczerpał drogę postępowania wewnątrz -organizacyjnego, składając odwołanie od uchwały Walnego Nadzwyczajnego Zgromadzenia Koła. Po jego niekorzystnym rozpoznaniu zdaniem Sądu pierwszej instancji została

otwarta droga sądowa do dochodzenia praw powoda. Uwzględniając jednakże to, że przepisy ustawy Prawo łowieckie, w jej rozdziale 6, w tym art. 33 ust. 6, nie przewidują uprawnienia do żądania uchylenia uchwały, to powództwo, które sprowadzało się do żądania uchylenia uchwał, podlegało zdaniem Sądu Okręgowego oddaleniu.

Sąd Okręgowy powołał się przy tym na stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi, prezentowane w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie I ACa 841/09, zgodnie z którym członkowi Koła (...) nie przysługuje roszczenie o uchylenie orzeczenia sądu łowieckiego w przedmiocie jego wykluczenia ze zrzeszenia, gdyż przepisy ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (jedn. tekst: Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.) nie przewidują takiego roszczenia. Sąd wskazał, że członkowi Koła (...) przysługuje jedynie możliwość wytoczenia powództwa o ustalenie istnienia stosunku prawnego na podstawie art. 189 k.p.c. W takiej sytuacji Sąd będzie uprawniony do oceny zasadności wykluczenia, bez względu na to, na jakiej podstawie wykluczenie nastąpiło. Sąd Okręgowy wskazał przy tym, że w uzasadnieniu ww. wyroku podniesiono, że więź prawna łącząca członka z Polskim Związkiem (...) i kołem (...) ma charakter zrzeszeniowy (korporacyjny), o cechach stosunku cywilnoprawnego, członkostwo w Polskim Związku (...) i kole (...) jest bowiem dobrowolne i wymaga oświadczenia obu stron (art. 31 ust. 5 i art. 33a prawa łowieckiego). Sąd Okręgowy wyjaśnił, że sposób nawiązania członkostwa pozwala uznać je za zdarzenie cywilnoprawne, prowadzące do powstania prawa podmiotowego, z którego mogą wynikać jednostkowe – majątkowe i niemajątkowe – uprawnienia członka.

W oparciu o powyższe, Sąd Okręgowy stwierdził, że skoro w niniejszej sprawie chodzi o stosunek cywilnoprawny, to powodowi przysługuje jedynie możliwość wytoczenia powództwa o ustalenie istnienia stosunku prawnego na podstawie art. 189 k.p.c. W takiej sprawie – jak podniósł Sąd pierwszej instancji - Sąd będzie badał przesłankowo zasadność wykluczenia powoda ze zrzeszenia, bez względu na to, na jakiej podstawie takie wykluczenie nastąpiło.

W świetle powyższego, z uwagi na brak podstawy materialnoprawnej, zdaniem Sądu Okręgowego powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd pierwszej instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości.

Przedmiotowemu wyrokowi powód zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1. przepisu art. 33 ust. 6 ustawy Prawo Łowieckie z dnia 13 października 1995 roku tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 1226 w brzmieniu obowiązującym w dniu 14 kwietnia 2014 roku poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, iż ww. przepis nie przewiduje uprawnienia do dochodzenia przez powoda uchylenia uchwał Walnego Zgromadzenia Koła (...) przy (...) w W. oraz Zarządu Okręgowego (...) w W. przed sądem;
2. przepisu § 48 Statutu (...) z dnia 2 lipca 2005 roku oraz przepisu § 48 Statutu Koła (...) przy (...) w W. poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy Sąd jest zobligowany do zbadania legalności uchwał stowarzyszeń, zarówno w sensie materialnym, jak i proceduralnym, które rzutują na prawa i obowiązki osób fizycznych;
3. przepisu § 44 ust. 1 pkt 1) i 2) Statutu (...) z dnia 2 lipca 2005 roku oraz przepisu § 44 ust. 1 pkt 1) i 2) Statutu Koła (...) przy (...) w W. poprzez jego niezastosowanie i nierozpatrzenie w niniejszej sprawie merytorycznie, czy zostały spełnione przesłanki, określone w ww. przepisie, uprawniające do wykluczenia powoda z koła łowieckiego,

co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy i oddalenia powództwa z uwagi na brak podstawy materialnoprawnej.

Powód zgłosił również ewentualny zarzut naruszenia przepisu prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. przepisu art. 189 k.p.c. poprzez odmowę jego zastosowania w niniejszej sprawie i oddalenie powództwa z uwagi na brak podstawy materialnoprawnej w sytuacji, gdy Sąd uznał, że powodowi przysługuje - na podstawie przepisu art. 189 k.p.c. - możliwość wytoczenia powództwa o ustalenie stosunku prawnego i w takiej sprawie sąd był

uprawniony do oceny zasadności wykluczenia powoda z koła łowieckiego, a wbrew stanowisku Sądu Okręgowego, nie ma znaczenia sposób formułowania roszczenia przez powoda w pozwie.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za I i II instancję.

Na wypadek zaś nieuwzględnienia powyższego, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz o zasądzenie od pozwanych na swoją rzecz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego za obie instancje.

Pozwany (...) w W. w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości podwójnej stawki minimalnej według norm przepisanych.

Pozwane Koło (...) na rozprawie w dniu ... wniosło o oddalenie apelacji ....

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Sąd odwoławczy w pełni podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, przyjmując je za własne i tym samym uznając za zbędne powielanie ich w dalszej części uzasadnienia.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego jest prawidłowe.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Apelacyjny podziela pogląd prawny Sądu I instancji co do tego, że przepis art. 33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 roku tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 1226 w brzmieniu obowiązującym w dniu 14 kwietnia 2014 roku nie daje uprawnienia do dochodzenia przez powoda przed sądem uchylenia uchwały Walnego Zgromadzenia Koła (...) przy (...) w W. oraz uchwały Zarządu Okręgowego (...) w W..

W tym miejscu warto poczynić uwagę, że art. 33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie uległ zmianie z dniem 21 kwietnia 2014 roku na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 roku o zmianie ustawy – Prawo łowieckie (Dz.U. z 2014 roku, poz. 228). Jednak stosownie do art. 3 ustawy nowelizującej do spraw nabycia lub utraty członkostwa w (...) oraz utraty członkostwa w kole (...) wszczętych przed sądami powszechnymi przed wejściem w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. W związku z powyższym w przedmiotowej sprawie zastosowanie ma przepis art. 33 ust. 6 ustawy w brzmieniu obowiązującym w dniu 14 kwietnia 2014 roku, tj. w dniu wniesienia pozwu.

Przepis ten stanowił, że w sprawach nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku (...) oraz utraty członkostwa w kole (...) zainteresowany może - po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego - dochodzić swoich praw na drodze sądowej. Należy zaznaczyć, że przesądza on jedynie o dopuszczalności drogi sądowej, a nie o możliwości skutecznego zgłoszenia roszczenia o uchylenie uchwały właściwego organu koła czy związku o wykreśleniu czy wykluczeniu członka. Czym innym jest dopuszczalność powództwa, a czym innym jego zasadność.

Należy zgodzić się z poglądem, że więź prawna łącząca członka z Polskim Związkiem (...) i kołem (...) nosi cechy stosunku cywilnoprawnego. Nawiązanie członkostwa prowadzi do powstania prawa podmiotowego, z którego mogą wynikać zarówno majątkowe, jak i niemajątkowe uprawnienia członka. Skoro mamy do czynienia ze stosunkiem cywilnoprawnym, to powodowi przysługuje jedynie możliwość wytoczenia powództwa o ustalenie stosunku prawnego na podstawie art. 189 k.p.c.

Słusznie Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że w stanie prawnym istotnym dla niniejszej sprawy nie istniał jakikolwiek przepis pozwalający sądowi powszechnemu uchylać akty, konkretnie uchwały czy orzeczenia organów wewnętrznych (...) czy Koła (...). Art. 33 ust. 6 ustawy nie wskazywał, jakiego rodzaju rozstrzygnięcie procesowe powinno

zostać wydane przez sąd rozpatrujący daną sprawę. Natomiast żądanie uchylenia określonego aktu, jako, że jest to powództwo kształtujące, może być skutecznie dochodzone tylko jeżeli znajduje podstawę w przepisie prawa, co oznacza, że nie ma możliwości stosowania w drodze analogii rozwiązań przewidzianych w innych ustawach, jak np.: ustawie Prawo spółdzielcze (art. 42 Pr. sp.), czy ustawie Kodeks spółek handlowych (art. 249, 252, 422, 425 k.s.h.). Za tym poglądem przemawia także to, że brakuje regulacji, która wskazywałaby, jakie miałyby być następstwa uchylenia orzeczenia sądu łowieckiego przez sąd powszechny, a więc czy np. byłoby to równoznaczne z rozstrzygnięciem merytorycznym stwierdzającym, iż obwiniony nie dopuścił się przewinienia, czy też zmierzałoby ono jedynie do ponownego rozpoznania sprawy w postępowaniu wewnętrznym (...). Trzeba także wskazać, że zasada w przypadku powództw kształtujących jest ich czasowe ograniczenie odpowiednim terminem, czego w świetle treści art. aja być następstwa u

Ustawa – Prawo łowieckie w art. 35a ust. 2 odsyła jedynie do odpowiedniego stosowania przepisów ustawy Prawo o stowarzyszeniach w zakresie nadzoru nad Polskim Związkiem (...). Wzmiankowana regulacja (art. 29 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach) wprowadza możliwość uchylenia uchwały, jednakże może to nastąpić wyłącznie w trybie nadzorczym i to na wniosek określonego podmiotu, na podstawie wyraźnego ustawowego upoważnienia. W takim przypadku uchylenia uchwały (...) dokonuje sąd w postępowaniu nieprocesowym – rejestrowym (art. 32 pr. o stowarzyszeniach) na wniosek prokuratora lub organu nadzorującego (w przypadku (...) Ministra do spraw (...)). Przesłanką do uchylenia uchwały we wskazanym trybie jest niezgodność uchwały z prawem lub Statutem (...).

Wobec tego, że roszczenia o uchylenie uchwał organów różnych podmiotów prawa służą wtedy, gdy wyraźnie wynika to z przepisów prawa, zasadnie przyjął Sąd Okręgowy, że roszczeniem, które może podlegać rozpoznaniu na drodze sądowej o ochronę członkostwa przed niezgodnym z prawem lub statutem wykluczeniem czy wykreśleniem z koła (...) było jedynie powództwo o ustalenie oparte na treści art. 189 k.p.c., które może zostać uwzględnione gdy powód przede wszystkim z takim roszczeniem wystąpi i gdy wykaże istnienie interesu prawnego w uwzględnieniu jego żądania.

Za takim poglądem przemawia także późniejsza zmiana art. 33 ust. 6 Prawa łowieckiego, w której sprecyzowano, że członkowi koła służy odwołanie do sądu, lecz nie wskazano, że służy roszczenie o uchylenie kwestionowanej uchwały. W tym miejscu warto przywołać orzecznictwo różnych sądów popierające powyższe stanowisko m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 kwietnia 2013 r. (I ACa 1294/12) i popierający ten pogląd Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z 20 października 2015 r. (III CZP 27/15), gdzie Sąd Najwyższy w takiej sytuacji dopuścił możliwość wytaczania powództwa na zasadach ogólnych tj. na podstawie art. 189 k.p.c., a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 października 2009 r. (I ACa 923/09, Apel W-wa 2010/2/14), gdzie Sąd Apelacyjny orzekł, że służy w tego rodzaju sprawach powództwo o ustalenie nieważności uchwały na podstawie art. 58 k.c. lub powództwo o ustalenie istnienia stosunku prawnego członkostwa na podstawie art. 189 k.p.c.

W konsekwencji nie mógł zostać uwzględniony zarzut naruszenia przepisu § 48 Statutu (...) z dnia 2 lipca 2005 roku oraz przepisu § 48 Statutu Koła (...) przy (...) w W. oraz przepisu § 44 ust. 1 pkt 1) i 2) Statutu (...) z dnia 2 lipca 2005 roku oraz przepisu § 44 ust. 1 pkt 1) i 2) Statutu Koła (...) przy (...) w W. poprzez ich niezastosowanie, gdyż Sąd trafnie uznając, że nie ma podstaw prawa materialnego do badania zasadności powództwa o uchylenie zaskarżonych uchwał, nie był zobligowany do zbadania legalności uchwał zarówno w sensie materialnym, jak i proceduralnym, w aspekcie naruszenia w/w statutów koła i związku łowieckiego i tym samym nie był zobligowany do badania czy zostały spełnione przesłanki, określone w w/w przepisach uprawniające do wykluczenia powoda z koła (...).

Nie był także zasadny zarzut naruszenia przepisu prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. przepisu art. 189 k.p.c. poprzez odmowę jego zastosowania w niniejszej sprawie i oddalenie powództwa z uwagi na brak podstawy materialno-prawnej w sytuacji, gdy Sąd uznał, iż powodowi przysługuje - na podstawie przepisu art. 189 k.p.c. - możliwość wytoczenia powództwa o ustalenie stosunku prawnego.

Należy zgodzić się ze skarżącym, że nie ma znaczenia sposób formułowania roszczenia przez powoda w pozwie, ale nie w tym znaczeniu jak to rozumie skarżący powołując się na orzeczenie Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 20 czerwca 2007 r. (II CSK 100/07) wskazał, iż należy przyjąć, że roszczenie

członka koła (...) o ochronę jego członkostwa przed niezgodnym z prawem lub statutem wykluczeniem z koła (...) podlegają rozpoznaniu na drodze sądowej. Wbrew stanowisku Sądu Apelacyjnego, nie ma przy tym znaczenia sposób formułowania roszczenia zmierzającego do takiej ochrony w konkretnym przypadku. Sąd Apelacyjny w Łodzi wyjaśnił odnosząc się do powyższej kwestii, że zacytowane stwierdzenie odnosi się do dopuszczalności drogi sądowej, a nie do zasadności takiego powództwa niezależnie od sformułowanego żądania. Oznacza to że bez względu na to, w jaki sposób zainteresowany sformułuje roszczenie, droga sądowa jest dopuszczalna, zaś zupełnie inną kwestią jest zasadność merytoryczna sformułowanego roszczenia (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 21 grudnia 2010 r., I ACa 841/09). Sąd odwoławczy, rozpoznający niniejszą sprawę podziela powyższą argumentację Sądu Apelacyjnego w Łodzi.

Skarżący dokonał niewłaściwej analizy zacytowanego fragmentu uzasadnienia Sądu Najwyższego, bowiem wywiódł z niego przyzwolenie do dowolnego sformułowania roszczenia oraz obowiązek Sądu do merytorycznego rozpoznania sprawy poprzez zbadanie czy zostały spełnione przesłanki do wykluczenia powoda z koła (...). Taki pogląd prowadziłby do nieuzasadnionego rozszerzenia powództwa przed Sąd, co naruszałoby przepis art. 321 k.p.c. Natomiast ze sformułowania roszczenia jak i z uzasadnienia żądania pozwu, ani nawet z treści pism powoda oraz oświadczeń składanych w toku procesu przez Sądem I instancji nie wynika, aby powód domagał się ustalenia stosunku prawnego. Powód miał możliwość dokonania zmiany powództwa w toku procesu przez Sądem I instancji, biorąc za podstawę art. 189 k.p.c., wskazując interes prawny w uwzględnieniu tego rodzaju żądania, który winien być zgodny z prawem, ze statutem, z zasadami współżycia społecznego oraz z celem, któremu przepis ten ma służyć. Natomiast w postępowaniu apelacyjnym tego rodzaju zmiana roszczenia jest niedopuszczalna z mocy art. 383 k.p.c., który stanowi, że w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzać żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami.

Trzeba podkreślić, że ostatecznie przed Sądem I instancji powód był reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, który do dnia zamknięcia rozprawy nie zmienił sformułowania żądania zawartego w pozwie (por. wyrok Sądu Apel. w Warszawie, sygn. akt I ACa 200/15 z 30 października 2015 r.)

W związku z tym Sąd Okręgowy był tym żądaniem związany zgodnie z art. 187 k.p.c. i nie mógł orzekać ponad to żądanie tj. co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem zgodnie z art. 321 k.p.c.

Zakaz wyjścia ponad żądanie dotyczy roszczenia zarówno w sensie ilościowym, jak i jakościowym. Oznacza to, że sąd również nie może wyjść poza wskazywaną przez powoda podstawę faktyczną, tj. okoliczności faktyczne wskazywane przez powoda do zamknięcia rozprawy.

Na poparcie tego stanowiska można przywołać ugruntowane orzecznictwo dotyczące m.in. spraw podobnych jak rozpoznawana. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 stycznia 2005 r., III CZP 75/04 wskazał, opowiadając się za dopuszczalnością drogi sądowej w tego rodzaju sprawach, że rozstrzygnięcie dalszej części pytania co do tego jakie roszczenie przysługuje czy o uchylenie uchwały czy o ustalenie stosunku prawnego, nie było konieczne dla rozpoznania przez sąd drugiej instancji zażalenia na postanowienie odrzucające pozew. Jednocześnie zwrócił uwagę na to, że dokładne określenie żądania jest obowiązkiem powoda (art. 187 par. 1 pkt 1 k.p.c.). Podobnie w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2013 r., II CSK 170/12, gdzie Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że na podstawie art. 33 ust. 6 możliwe jest domaganie się przez zainteresowanego ustalenia istnienia stosunku członkostwa w kole (...), wskazał, że Sąd rozpoznaje sprawę w granicach objętych żądaniem pozwu, przy uwzględnieniu wszelkich okoliczności, które strony powołały jako podstawę sporu.

Wprawdzie w postanowieniu z dnia 23 października 2015 r., V Cz 62/15 Sąd Najwyższy stwierdził: „Związanie granicami żądania pozwu nie wyklucza uwzględnienia przez sąd także niewyraźnie czy niewłaściwie sformułowanego żądania pozwu, jeżeli tylko da się ustalić rzeczywistą wolę strony powodowej”.

W przedmiotowej sprawie jednak żądanie pozwu zostało sformułowane wyraźnie tj. żądanie uchylenia zaskarżonych uchwał.

W tym stanie rzeczy apelacja powoda została oddalona jako bezzasadna na podstawie art. 385 k.p.c.

W kwestii kosztów postępowania za drugą instancję Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że zasadnym jest odstąpienie na podstawie art. 102 k.p.c. od obciążenia powoda obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanych kosztów procesu za II instancję. Zgodnie z tym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Podejmując decyzję Sąd Apelacyjny wziął pod uwagę nieprecyzyjność ustawy – Prawo łowieckie, a konkretnie art. 33 ust. 6 i rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych dotyczących wykładni w/w przepisu. Należy przy tym wskazać, że sąd II instancji nie miał podstaw do ingerowania w zasadzone przez Sąd Okręgowy od powoda na rzecz pozwanych koszty procesu, gdyż w apelacji nie zostały podniesione zarzuty naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa procesowego, dotyczących orzeczenia o kosztach procesu (art. 98 k.p.c., art. 102 k.p.c.), które to naruszenia sąd odwoławczy może brać pod uwagę jedynie na zarzut strony skarżącej.

Z tych wszystkich względów, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.